

The Museum of Unconditional Surrender in TENT Rotterdam

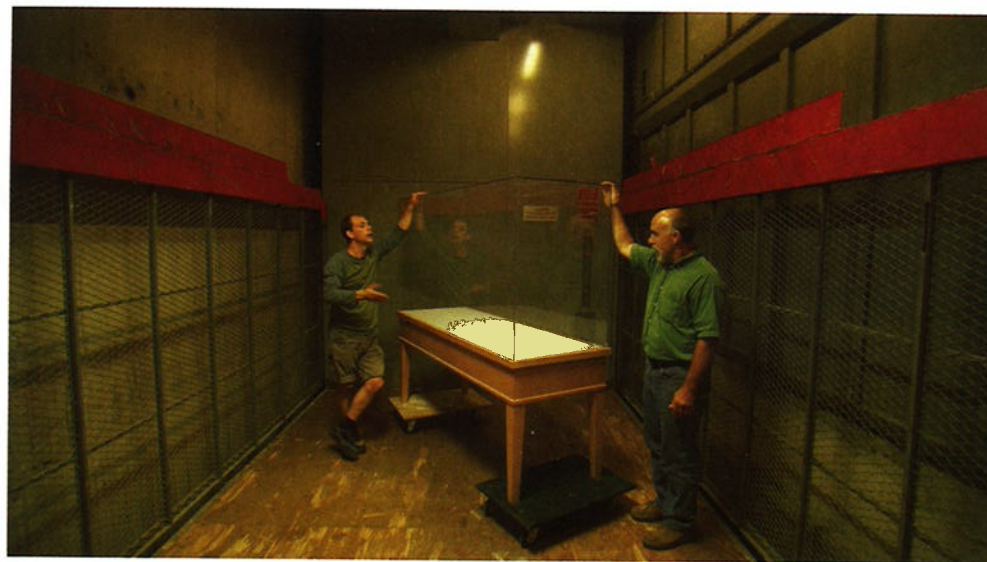
ALLE REGELS VAN DE KUNSTWERELD OPGESCHUD

Er is iets raars aan de hand in de zalen van expositieruimte TENT in Rotterdam. Je gaat het pas zien als je het door hebt, zou voetballende Johan Crujff zeggen. Terwijl je een video bekijkt of een diaprojectie leest, blijkt de wand middenin de ruimte volledig gedraaid te zijn. Tergend traag, maar onmiskenbaar. De tentoonstellingstitel 'The Museum of Unconditional Surrender' staat nu aan de andere kant de aandacht te trekken. Zo. Mooi. Dat is dus duidelijk: hier worden alle regels opgeschud. Niets is zeker. En dat is weleens prettig. Want deze expositie, van gastcurator Niekolaas Lekkerkerk, knaagt aan de wortels van al die conceptuele kunsttentoonstellingen die nu zo bon ton zijn.

Machteld LEIJ

Dat komt niet alleen door die roterende muur, 'Revolution' van Simon Kentgens, het is ook te danken aan de droge diaprojectie van Tim Hollander: '50 Things one Might Encounter during an Exhibition': tekstjes vliegen voorbij, vol kunstwereldlijke zelfspot. Wat je tegen kunt komen in tentoonstellingen, volgens Hollander: 'a language only spoken by the art World'; 'Misplaced quotes'; 'Poetic art Works that are anything but poetic'. Het zijn weliswaar een beetje gemene clichés over de kunstwereld, maar hier, in feitelijke, droge beschrijvingen, overheerst de humor en verdwijnt de gemenigheid, juist omdat die woorden zo ruimhartig zoveel aspecten aan de kaak stellen.

Deze tentoonstelling is samengesteld als een theaterstuk, als je Lekkerkerk mag geloven in zijn begeleidend schrijven. En jawel, er wordt duchtig gespeeld met de kunst van het tentoonstellen: er is die roterende muur: niets ligt vast. Er is ook een choreografie, ook van Hollander. Met een plattegrond in de hand kun je die volgen, in deze tentoonstelling, maar net zo goed in elke willekeurige

Una Knox, still uit 'When What Becomes Who', 2009, digitale film

andere tentoonstelling, elders. Net een fluxus-ballet. Er is een verzameling tentoonstellingsbankjes, verzameld in alle mogelijke gaten en hoeken van het Rotterdamse culturele leven, van galerie tot gerenommeerd tentoonstellingsinstituut. Ze zijn ontwapenend: de meest dienende ontwerpen, bedoeld om niet de aandacht te trekken, wentelen zich nu in het centrum van de aandacht.

Zulke bijdragen zijn speels, laagdrempelig en vooral: pretentieloos. Die pretenteloosheid wordt ingezet om de tentoonstellingsmachinatie de maat te nemen. En het werkt, het geheel is een beetje brutaal en vooral erg vermakelijk. Het wordt iets interessanter, als de kunst in de tentoonstelling niet expliciet een vinger op de pijnlijke plekken wil leggen, maar die inherente overtuigingen bijna achteloos weet te adresseren. Una Knox doet dat in haar briljante video 'When What Becomes Who' uit 2009. Twee mannen, duidelijk tentoonstellingsopbouwers, laden vitrines en bekistingen in de lift. Werklui, denk je, niet al te cultureel voorbestemd. Maar de werklui blijken filosofen te zijn: samen bespreken ze de dualiteiten van object en subject, de bevrijding van het woord, en het moment waarop het wat het wie wordt. Lekker raadselachtig, fijn filosofisch. De twee mannen zijn er zo in bedreven, dat het tijd wordt voor ons, de toeschouwer, om al die vooroordelen waarmee we niet alleen de kunsten, maar ook ons eigen bestaan proberen te structureren, eens goed tegen het licht te houden.

Van Youri Guépins is het verzamelproject te zien

waarin hij artefacten en objecten inkoop bij veilinghuizen en vervolgens het pakketje fotografeert, in plaats van de inhoud. Zo homogeniseert hij de inhoud, onder meer Afrikaanse maskers en fossielen, bijna zoals natuurkundige en etnografische musea dat al decennia doen. Zijn fotoreeks 'External Storage' is hippe conceptuele museum- en kunsthandelkritiek, maar tegelijkertijd blijven die pakketjes doen wat pakketjes altijd doen: geheimzinnigheid uitstralen. Natuurlijk wil je weten wat erin zit, en tegelijkertijd laat Guépin zien hoe bizar de handel in artefacten eigenlijk is, en daarmee ook de manier waarop collecties tot stand komen. Wie het hoogst biedt, 'wint' een object. Dat is natuurlijk nogal subjectief.

Het is fris om een tentoonstelling samen te stellen, die eruit ziet als de zoveelste neo-conceptuele tentoonstelling van het moment, maar die liefdevol de rituelen en afspraken ridiculiseert die de rugengraat vormen van het wereldje van de contemporaine kunst. Het is fris, omdat het grappig is, soms banaal, dan weer intelligent, maar altijd goed uitgekend. De valkuil van loos, cynisch commentaar is vakkundig vermeden. 'The Museum of Unconditional Surrender' is een teder kritische omhelzing – met plaagstootjes – die het haat-liefdegevoel van zowel gastcurator als kunstenaars voor dat bizarre wereldje tastbaar weet te maken.

'The Museum of Unconditional Surrender' met werk van o.m. Haris Epaminonda, Youri Guépin, Tim Hollander, Hannah James, Simon Kentgens en Una Knox tot 5 juli in TENT Rotterdam, Witte de Withstraat 50, Rotterdam, NL. Open di-zo van 11-18 u. www.tentrotterdam.nl

COLUMN

Verontrust Vlees

Op een goede dag in het verre verleden van mijn jeugd kreeg ik plotsklaps wreed veel goesting om het karkas van een gekeelde os levensecht of zo iets aan het blanke schilderslijnwaad toe te vertrouwen. Dat ik met dit boude voornemen van plan was mijn eeuwigste rivalen Rembrandt en Soutine na te volgen behoeft geen betoog en dat het mijn wens was hen door de trefkracht van mijn virtuoze toets aan het blozen te brengen, parbleu!, dient niemand te verbazen.

Weldra verliet ik mijn woning en haastte mij naar slachter Faes om het dode beest, dat mij als model dienstbaar zou zijn, op te halen. Met zijn twee armen sidderend plafondwaarts geheven en al zijne kopharen schrikkelijk ten berge gerezen, zo en niet veel anders ontving Richard Faes mij. Hij kwam van achter zijn toog vlak bij mijn oren en irissen staan en schreeuwde luid van toon: "Bij mij, schilder Pjeroo, is 't nu toch wel iet of wat om van te beven op mijn erf en in de stallen en de weiden en in mijne frigo."

"Ja, Faes? Wat is er dan gebeurd, vent-jonk, en omzeggens voorgevallen?"

"Alle dagen liggen er beesten van hun stokken, paarden, koeien, de varkens ook en in de frigo rot het vlees op een ik en een gij weg!"

"Sjonge, sjonge," zeg ik. En: "Sjonge, sjonge, voor een malheuren." En ik peins zo bij mijn eigen: de stad is een stenen rampgebied maar buiten is het algeleijk niet veel beter. Op dat moment zegt de loopsterke boer Taf, die intussen de slagery heeft betreden en thans nader tot ons is komen gewandeld: "Dat is toverij."

"Hoe 't is toverij?" zegt hij, Faes.

"Ja, ja," zegt hij, Taf. "Maar 't is niets, Faes," zegt hij. "Ik zal ekik dat een keer in de gauwte rap gaan arrangeren."

"Ja, Taf, kunt gij datte?"

"Ja 'k," zegt Taf.

"En wanneer komt ge dat doen?"

"Wel, zaterdagavond. Maar ge moet zien dat er niemand op uw erf is, niemand dan gij onder uwen allene. En ge zorgt dat ge daar een kortewagen hebt met hout, scheiers, tegen dat ik toestruik. En ik zal er zijn, vent-jonk, ik zal er zijn. Maar ge moet zien dat alleman verre uit den environ blijft, wijf en kinders en uw knechtentvolk."